

i Betragtning af den Bigtighed, som disse Sletter stundom kunne have for mange af Beboerne, troet at burde tilføie, at der gives dem Ret til at benytte dem til Græsning for tøirede Kreaturer, derimod paa ingen Maade for løsgaaende Kreaturer.

Slutningen af den foreslaaede § 7 vil man i det Bæsentlige finde at være indeholdt i § 2.

C. C. Møller: Den Sag, som her foreligger, har vistnok været Gjenstand for stor Interesse fra hele Forsamlingens Side, og navnlig har ogsaa jeg fulgt den med stor Deeltagelse. Jeg har nemlig som den, der i 13 Aar har været bosiddende paa Sjællands Heder, ogsaa der befattet mig noget med Træplantning, og jeg har ogsaa havt Leilighed til at erkende, af hvor stor Bigtighed det er for hele Landet, at der foretages saadanne Træplantninger. Ved samme Leilighed har jeg ogsaa havt Anledning til at lære den Mand at kjende, som omtales i Motiverne til Regjeringens Forslag, en Mand, som ved sin sjældne Dygtighed og ved sin aldrig trætede Flib og Iver har Krav paa en hæderlig Omtale og Anerkjendelse. Regjeringen har ogsaa her ved dette Forslag vist en stor Interesse for denne Sag. Idet den har bragt denne Sag frem for Thinget, har man jo det bedste Bidnesbyrd om, at Regjeringen med stor Deeltagelse omfatter den. Dette giver mig Anledning til at faste et Blik tilbage for at see, hvorledes Regjeringen hidtil har stillet sig ligeoverfor Sandflugtens Dæmpning i Sjælland, og man vil da see, at medens Regjeringen gennem Aarhundreder har indskrænket sig blot til en controllerende og administrerende Myndighed, saa har den derimod i de senere Aar gjort det ene Skridt efter det andet for at gjøre Opoffelser for Sandflugtens Dæmpning, som her efter min Mening have naaet deres Høidepunkt. Christian den Tredie udgav allerede den Befaling i Aaret 1539, at Enhver, der oprykkede Halm og Tang ved Besterstrand, skulde erlægge en Bod af 40 Mk. Sølv, og i hans Reces dateret Colbingshuus den 13de Decbr. 1558, dens 63de Artikel, har han endog forhøiet denne Straf til Tyvsstraf, saa at En-

hver, der gjorde sig skyldig deri, skulde uden al Naade straffes for Tyveri. Vi finde ogsaa, at der i Christian den Femtes Lovs 6te B. 17de Cap. 29de Art. omtales Tyvsstraf som den Straf, der skulde kræveres imod dem, der gjorde sig skyldige i at oprykke og ødelægge nogen af de nyttige Værter, Marehalm eller Klittag, som af sig selv komme i Sandflugten. Saaledes stod Forholdet lige til 19de September 1792, da vi fik den bekendte Anordning, som ordner disse Forhold og paabjæder Klitternes Beplantning; der finde vi den første Opoffelse, som Statskassen har gjort for vedkommende Klittbeboere, idet der nemlig er lovet den, som lod sin Lod opmaale og udskifte, det Halve af Omkostningerne. Saaledes stod Forholdet lige indtil for ikke mange Aar siden. Vi have en historisk Efterretning om Sandflugten af den daværende Rentekammercommitterede Justitsraad Esmarck fra Aaret 1817, hvori han udtryffeligt Pag. 41 siger, at alle Udgifter til Sandflugten foreløbig udredes af Statskassen, men at de siden efter reparerer paa vedkommende Amter. Disse Udgifter gik altsaa over fra Statskassen til Amtene, saa at Amtsrepartitionssonden maatte udrede det Hele, og man var altsaa i Aaret 1817 endnu ikke kommen saavidt, at Staten bragte noget stadigt Offer med Hensyn til Sandflugtens Dæmpning eller Klitternes Beplantning. Man havde nemlig siden Forordningen 19de September 1792 et bedre System med Hensyn til Dæmpningen, idet man mere og mere havde lagt sig efter Beplantningen. Tidligere vilde man skjærme de bedre Egne mod den fra Besterhavet truen Sandflugt ved at opføre Dæmninger, men dette Princip frasaldt man, og man fulgte det langt bedre Princip, efterhaanden at beplante Klitterne og navnlig med de saa særdeles onskelige Planter Klittag og Marehalm. Efterat Danmark har faaet en fri Forsatning, seer man jo, hvorledes Rigsdagen har understøttet Regjeringen i de Bestræbelser, som ere udgaaede fra den for at komme disse af Naturen stedmoderlig behandlede Egne til Hjælp. Saaledes have vi jo en Bestemmelse i Loven af 26de Marts 1852, der fastsætter, at af de Udgifter, der medgaae til Arbejder, som fores-